

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА



Младеновац

Стојана Новаковић 2 ,011/8231-331,8233-417
e-mail: pss.kosmaj@eunet.rs

Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде
Сектор за рурални развој
www.psss.rs

Садржај:
**Резултати макрогледа пшенице, јечма и тритикале
у 2010/2011.год.**
(Виолета Величковић дипл.инг.)

Физиолошки процеси у плодовима након бербе
(Драгољуб Глишић, инг.)

Шарка шљиве
(Михаиловић Тамара дипл. инг.)

19. септембар 2011. године, тираж 300 примерака

РЕЗУЛТАТИ МАКРООГЛЕДА ПШЕНИЦЕ, ЈЕЧМА И ТРИТИКАЛЕ У 2010/2011.год.

Основни подаци:

1. Назив стручне службе која изводи оглед: ПССС Младеновац
2. Име стручњака за извођење огледа: Виолета Величковић дипл.инг.
3. Место извођења огледа: Рабровац, газдинство Милентијевић Небојше
4. Тип земљишта: гајњача
5. Предусев: кукуруз
6. Предсетвена припрема земљишта: орање, тањирање 2х, дрљање 2х
7. Норма ђубрења и време примене ђубрива:

	N	P2O5	K2O
- предсетвено:	30	30	30
- I прихрана	71		
8. Датум сетве: 23.10.2010.год.
9. Примењена заштита : Sekator 0,3 kg/ha
10. Датум жетве: јечма 01.07.2011.год. ; пшенице и тритикале 07.07.2011.год

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД РЕЗУЛТАТА МАКРООГЛЕДА СТРНИХ ЖИТА У 2010/2011.ГОДИНИ

R.br.	Sorta	Hektolitar u kg.	Vlaga %	Masa 1000 zrna	Prinos kg/ha sveden na 13% vlage
1.	NS GORA	75.2	13.0	44	6.280
2.	NS GORDANA	80.1	12.5	45	6.560
3.	NS POBEDA	78.2	12.5	45	6.860*
4.	NS ANGELINA	78.9	12.0	45	6.840
5.	NS ZVEZDANA	78.0	12.0	43	6.320
6.	NS EDITA	79.7	12.1	44	6.720
7.	KG KRUNA	80.1	13.0	44	6.750
8.	KG PLANETA	79.7	11.9	43	6.800
9.	LG APACHE	76.8	12.8	42	6.300
10.	LG ANDINO	77.2	12.3	43	6.800
11.	NS ODISEJ	78.5	10.0	45	6.020*
12.	KG TRIJUMF	76.8	10.0	45	5.500
13.	NS-525	67.7	11.7	41	6.050*
14.	NS NONIUS	69.8	11,2	42	5.000
15.	NS ATLAS	68.1	11.5	40	5.640
16.	GRAND	73.7	11,4	42	5.270
17.	REKORD	68.9	11,8	41	5.190

Макрооглед стрних жита постављен је 23.10.2010.год. на парцели пољопривредног произвођача Небојше Милентијевић из Рабровца (Младеновац). Предусев је био кукуруз, предсетвена припрема је обављена : орање, тањирање 2х и финално са сетвоспремачем и дрљачом . Сетва је обављена у оптималном року. Ђубрено је НПК 15:15:15, у количини 200кг/ха. Ницање је било јако лоше, јер није било падавина, па је само ницање трајало јако дуго. У пролеће, чим је време то дозволило (после отапања снега), обављено је прихрањивање са АН-ом у укупној количини 220 кг/ха, што је недовољна количина азота биљкама.

Са падавинама које су коначно стигле, добили смо један леп макрооглед, избокорен и уједначен.

Почетком јуна имали смо и ударе града на огледу, дошло је до оштећења класова стрних жита.

Дана 08.06.2011.год. смо одржали Дан поља стрних жита, где је осим гостију из Института из Новог Сада, Крагујевца, преставника LG и колега са свих општина које покрива наша служба, било и доста пољопривредних произвођача и преставника Задруга, апотекара и медија.

Најбољи принос јечма дала је сорта НС-525 6.050кг/ха.

Најбољи принос пшенице је код сорте Победа 6.860 кг/ха.

Најбољи принос тритикалеа био је код сорте Одисеј 6.020 кг/ха.

Виолета Величковић дипл.инг.

ФИЗИОЛОШКИ ПРОЦЕСИ У ПЛОДОВИМА НАКОН БЕРБЕ

Воћни плодови након бербе настављају да живе, односно у њима се дешавају физиолошки и биохемиски процеси. Убрани плодови и даље дишу, користећи кисеоник из околне средине, при чему се ослобађа угљен диоксид и топлота. Исто тако, плодови транспирацијом губе воду. Ово узрокује смрежување плодова и губитак сочности. Током складиштења, плодови излучују **етилен и секундарне метаболите**, врши се разлагање хролофила, трансформација скроба у моносахариде, формирање каротиноида, синтеза ароматичних материја и снижавање танина. Сви наведени физиолошки процеси су, мање или више међусобно повезани и на различите начине утичу на дужину и квалитет чувања плодова воћака у складиштима.

Дисање плодова је процес у којем се ослобађа енергија потребна за обављање метаболитичких активности које се дешавају у плоду, како пре, тако и након бербе. Дисање се одвија у ћелијама ткива и основни супстрати за одвијање овог процеса су глукоза и фруктоза. Наведени процес дисања се дешава у присуству довољних количина кисеоника и назива се **аеробно дисање**. Уколико из било којих разлога, дође до смањења концентрације кисеоника у спољној средини, плодови прелазе на **анаеробно дисање**. У овом процесу се, као крајни продукти, јављају **алкохол и ацеталдехид**. Ослобођени алкохол токсично делује на ткиво плода. О овоме се посебно мора водити рачуна у модерним складиштима са контролисаном атмосфером (УЛО).

Интезитет дисања плодова у складишту је посебно значајан параметар за чување плодова. Интезитет дисања зависи од врсте воћа, степена зрелости, епохе сазревања воћа, сортни карактеристика и др. Тако интезитет дисања је највећи у зеленим плодовима, а са сазревањем се смањује. Интезитет дисања плодова зависи и од температуре складишта и концентрације кисеоника.

Интезитет дисања увелико зависи од воћне врсте и сорте. Генерално, коштичаве воћке интезивније дишу од јабучастих. За дуго чување плодова у складиштима, неопходно је дисање и респирацију плодова свести на најмању могућу меру. Ово се постиже правовременом бербом плодова и правилним дефинисањем свих параметара у складиштима где је то могуће.

Глишић Драгољуб дип.инг.

ШАРКА ШЉИВЕ

Проузроковач: Висус шарке шљиве

Симптоми.

Вирус шарке шљиве изазива видљиве симптоме на шљиви, џенарици, кајсији, брескви, а од недавно и на трешњи и вишњи. Испољавају се и на плоду и на листу ових воћки. Симптоми на листу се испољавају у виду мозаичног шаренила у облику наизменично распоређених хлоротичних и зелених делова на лисној површини. Заражени плодови имају мањи садржај шећера и лошијег су укуса. Пожегача је најосетљивија сорта према вирусу шарке. Први симптоми у облику бледо љубичастих пега на pokožици плода јављају се пред почетак зрења. У току зрења пеге се удубљују, шире у мезокарпу све до коштице. На површини плода се образују неправилна браздолика удубљења и зато су плодови неугледни и непривлачни. На додирној површини коштице стварају се црвенкасто мрке пеге разног облика и величине. Сорта Стенлеј је толерантна и реагује слабије на заразу овим вирусом, испољава симптоме на листовима, али се блага удубљења јављају само на појединачним плодовима, а у мезокарпу нема некротичних промена и коштице су без симптома.

Сузбијање.

Најзначајнији начин преношења вируса је путем зараженог садног материјала. Преношење помоћу лисних вашију се углавном одвија око извора инокулума, мада се зараза преноси и на већа растојања. Када доспе на биљку домаћина вирус се постепено шири с гране на грану и временом захвата целу биљку. Самим тим основна мера сузбијања је коришћење здравог садног материјала. Садни материјал непровереног здравственог стања не сме се користити за подизање шљивика, јер ће неминовно довести до великих економских штета. Здрав садни материјал се добија коришћењем здравих пупољака, узетих из безвирусног матичњака сорти шљиве, и њиховим калемљењем на здраве подлоге у регистрованим расадницима, који испуњавају законом прописану удаљеност од најближих извора заразе. Подигнуте засаде би требало редовно контролисати на присуство вируса и чим се утврде заражене саднице потребно их је одстранити.

Неопходно је ригорозно сузбијање лисних вашију-вектора вируса, како би се појава болести у воћњаку одложила. У подручјима у којима је вирус шарке шљиве уобичајена појава, требало би гајити толерантне сорте. Као толерантне сорте код нас се гаје Стенлеј, Чачанска лепотица, Чачанска најбоља и Ваљевка, а на мањим површинама и Чачанска рана. Уз одговарајућу технологију гајења, редовно ђубрење и оштру резидбу и сорта Чачанска родна, мање осетљива, даје одличне приносе ако се полази од здравог садног материјала и изабере одговарајућа локација.

Михаиловић Тамара дипл. инг.